

Gemeente Gorinchem

Samen
maken we Gorinchem veiliger

Integraal Veiligheidsplan | 2023 – 2026

Veel mensen kennen 'm: de piramide van Maslow. Abraham Maslow heeft in 1943 zijn theorie van de rangschikking van de universele behoeften van de mens gepresenteerd. De behoeften onder in de piramide dienen eerst bevredigd te worden voordat de behoeften bovenin de piramide bevredigd kunnen worden. Basisbehoeften zijn: ademhalen, eten, drinken, slapen, kleden, onderdak, lichamelijke veiligheid, werkzekerheid, goede gezondheid en beschermd eigendom.

Veiligheid is dus één van de pijlers waarop we bouwen aan onze allermooiste vestingstad van Nederland, onze stad van tolerantie en onze bruisende, creatieve en leefbare stad.

Veiligheid zou eigenlijk een vanzelfsprekendheid moeten zijn. Maar helaas is het dat niet. Als burgemeester ben en voel ik mij verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Elke dag werk ik samen met het college, de gemeenteraad, de ambtenaren en vele partners aan de veiligheid van de stad.

Door schaarste in menskracht en middelen kunnen we niet alles beetpakken. We moeten keuzes maken. Over die keuzes willen we helder zijn. Daarom hebben we een Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 opgesteld.

Met het opstellen van dit nieuwe Integraal Veiligheidsplan hebben we prioriteiten benoemd om de veiligheid in onze stad te vergroten. We maken keuzes en richten ons op wat wij belangrijk vinden en op wat er leeft in de stad. We houden ook komende jaren de trends en actuele thema's scherp in de gaten. Als het nodig is, stellen we onze prioriteiten als gemeente tussentijds bij.

Zorgen voor een veiliger Gorinchem doen we als gemeente niet alleen. Veiligheid creëren we met elkaar. Ik zie veel resultaat van onze samenwerkingen met de verschillende partners binnen en buiten het veiligheidsdomein. Deze samenwerking wil ik dan ook graag voortzetten en versterken.

Veiligheid maken we samen. Daarom hebben we inwoners, bedrijven, raadsleden, deskundigen en partners gevraagd met ons mee te denken over het prioriteren. Want – om het met de rekenkamercommissie te zeggen – als alles prioriteit heeft, heeft niets prioriteit. We vinden het belangrijk om niet alleen bij de totstandkoming van een Integraal Veiligheidsplan, maar ook daarna ideeën en wensen op te halen. Veiligheid is een dynamisch begrip en vergt een voortdurende actualisatie. Daarom de oproep aan iedereen: denk en doe mee. ***Samen maken we Gorinchem veiliger!***

Namens het college van Burgemeester & Wethouders,

REINIE MELISSANT-BRIENE
Burgemeester gemeente Gorinchem

Terugblik

Integraal Veiligheidsplan | 2019 – 2022

Terugblik

Op 23 mei 2019 is het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 vastgesteld. Het plan bestond uit 8 prioriteiten:

- veilige wijken
- zorg & veiligheid
- vermogens- en geweldscriminaliteit
- ondermijning
- sociale stabiliteit
- fysieke veiligheid
- cybercrime/informatieveiligheid
- veilig uitgaan en evenementen.

Om de veiligheid in de stad te waarborgen werkten we samen met onze partners (waaronder de politie Lek en Merwede) en bewoners. We namen verschillende maatregelen en zetten interventies in. Dit zien we terug in het veiligheidsgevoel in de Burgerpeiling 2021: 86% van de inwoners van Gorinchem voelt zich veilig.

Veilige wijken

- In 2019 is een verkenning gestart met o.a. de politie en is de nut en noodzaak van cameratoezicht voor de handhaving van de openbare orde in beeld gebracht. Resultaat was het Camerabeleid van de gemeente Gorinchem (juli 2021). In 2021 kwamen er tijdelijke camera's bij Buiten de Waterpoort.
- In het Gorcums Akkoord 2018 – 2022 lag de prioriteit bij meer wijkgericht werken. Voor wijkveiligheid werkten we gebiedsgericht: de wijkboa's samen met politie, jongerenwerk en Poort6.
- In september 2021 organiseerden we het project Politiekids voor leerlingen van de basisschool. In april 2022 behaalden 27 leerlingen met succes hun diploma!
- In oktober 2022 organiseerden we een succesvolle editie van Boef in de Wijk in de binnenstad van Gorinchem.
- In 2021 stelden we de beleidsregels vast voor Wet aanpak woonoverlast en gebiedsontzeggingen. Hiermee kunnen we overlastgevende personen een aanwijzing geven van de burgemeester of een gebiedsontzegging opleggen.
- Sinds 2020 werken we aan jeugdoverlast met de stoplichtmethodiek en bespreken we lokaal individuele risico-jongeren.

Coronacrisis

De uitbraak van corona eind februari 2020 had enorme impact op ons allemaal. De pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Sinds de uitbraak zijn veel maatregelen getroffen landelijk, regionaal en ook vanuit de gemeente. Zo was de inzet van de boa's bijna volledig gericht op toezicht en handhaving rond corona en werden evenementen vaak stilgelegd. Waar het kon deden we het reguliere werk.

Zorg en Veiligheid

- Complexe casuïstiek is doorlopend opgeschaald naar de jeugdtafel of volwassentafel bij het Zorg- en Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid.
- In 2022 werkten we aan evaluatie, doorontwikkeling en actualisatie van de regionale aanpak van actieve veelplegers en plegers van High Impact Crimes (HIT-aanpak).
- We gaven vorm aan een lokaal casusoverleg: het Lokaal Zorg Netwerk. Daar bespreken we casuïstiek op het gebied van zorg en veiligheid.
- In mei 2022 startte de nieuwe regisseur Zorg en Veiligheid.

Vermogens- en geweldscriminaliteit

- De afgelopen jaren werkte de gemeente Gorinchem aan het tegengaan van vermogens- en geweldscriminaliteit. Inwoners kregen voorlichting over het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Tijdens het Donkere Dagen Offensief (DDO) in de winter wezen we de inwoners op maatregelen om woninginbraak te voorkomen.
- Lokaal gaven we aandacht aan de landelijke campagne Senioren en veiligheid.
- Samen met de politie organiseerden we in de Week van de Veiligheid (oktober) onder andere een succesvolle wapeninleverinactie (2021) en een steekwapeninleveractie (2022).
- Sinds 2020 zetten we ons in op het voorkomen van herhaling van inbraken. Mogelijke inbrekers krijgen naast de strafrechtelijke sanctie ook een bestuurlijke last onder dwangsom.
- We geven uitvoering aan het beleid voor handelaren in ongeregelde en tweedehands artikelen (2019) door toezicht te houden op hun in- en verkoopregisters.

Ondermijning

- Vanaf 2019 is de drugsaanpak versterkt door de invoering van Damocles-beleid (de beleidsregels toepassing 13b Opiumwet). In 2021 zijn die regels geactualiseerd door de burgemeester.
- Sinds 2020 leggen we ook een last onder dwangsom op voor drugshandel op straat. Dit is een relatief nieuw instrument bij het tegengaan van drugsoverlast.
- We voerden de Beleidslijn Wet Bibob in (2019) en maakten de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) van Gorinchem ondermijnings-proof (2022).
- Het adresfraude-onderzoek is standaard ingebed in het werk van de ambtelijke organisatie.
- In 2021 is het Plan van aanpak Ondermijning vastgesteld. De nadruk ligt op actualiseren en opstellen van relevante beleidsstukken, interne en externe bewustwording en vormgeven van een lokale (repressieve) aanpak.

Sociale stabiliteit

- We onderhouden onze netwerken en nemen deel aan bestaande netwerken. Tijdens corona kwam duidelijk naar voren hoe belangrijk deze netwerken zijn en hoe belangrijk het is dat de samenleving ons kan bereiken.
- Sinds 2019 werken we nauw samen met de nieuwe vervoerder (Qbuzz) en de partners van het platform Sociale Veiligheid. De MerwedeLingelijn wordt hierdoor een goede en veilige treinverbinding.
- In Gorinchem werd een aantal keer gedemonstreerd (Wet openbare manifestaaties). Door goed overleg met de organisatoren verliepen deze veilig.

"Politie en handhaving schouder aan schouder in toezicht en handhaving."

Mirjam van Woerkom,
Teamchef Politie basisteam Lek en Merwede

“Gorinchem moet een veilige stad zijn, waar het fijn wonen en werken is. Drugshandel op straat past hier absoluut niet bij. De politie en gemeente werken nauw samen om criminaliteit te bestrijden. De inzet van de ‘last onder dwangsom’ geeft ons als gemeente meer mogelijkheden bij te dragen aan een veilige stad.”

Reinie Melissant-Briene,
Burgemeester gemeente Gorinchem

Fysieke veiligheid

- De gemeente heeft een up-to-date haven-beveiligingsplan. De Port Security Officer van het Havenbedrijf Rotterdam houdt namens de gemeente Gorinchem toezicht op naleving van de wet in de havens en analyseert de veiligheid op de binnen-komende zeeschepen.
- We leverden een actieve bijdrage bij het opstellen van het Beleidsplan 2022 – 2025 en het regionaal risicoprofiel van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid.
- Met de input van de veiligheidsregio hadden we aandacht voor voorlichting op de brandveiligheid en brandpreventie.

Cybercrime en informatieveiligheid

- Bij de aanpak van cybercrime hebben we ingezet op versterking van de rol van inwoners en ondernemers. Ondernemers konden gebruik maken van een gratis cyberbuddy. We boden Hackshield aan basisschoolkinderen aan.

Veilig uitgaan en evenementen

- In 2019 stelden we het (nieuwe) evenementenbeleid vast met actuele locatieprofielen. Sinds 2019 is er een evenementencoördinator bij de gemeente voor grotere evenementen.
- Eind 2019 stelden we het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol vast.
- Sinds 2020 is er een regulier overleg met Koninklijke Horeca Nederland afdeling Gorinchem.
- Veel evenementen gingen niet door van-wege corona. Bij evenementen die wel doorgingen was er bijzondere aandacht nodig voor de naleving van maatregelen. Vanwege de complexiteit van die maat-regelen was er veel (extra) overleg met organisatoren en keken we met hen naar mogelijkheden binnen wettelijke kaders.

Uitgangspunten en randvoorwaarden

Uitgangspunten

EEN GOEDE BALANS TUSSEN PREVENTIE EN REPRESSIE

Belangrijk voor effectief veiligheidsbeleid zijn keuze van prioriteiten en een passend en volledig pakket maatregelen. Er moet een logische opbouw en samenhang zitten in de combinatie van maatregelen. Eén van de belangrijke elementen waar we naar kijken is de verhouding tussen preventieve en repressieve maatregelen. Bij elk vraagstuk zorgen we voor een passende combinatie van preventie en repressie. Daarnaast zetten we in op het vergroten van de (maatschappelijke) weerbaarheid.

AAN VEILIGHEID WERKEN WE SAMEN

Bij complexe maatschappelijke (veiligheids-) problemen heeft niet één partij de oplossing in handen. Een veilige gemeente is een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente, netwerkpartners en inwoners. Integrale samenwerking is hier extra belangrijk. Daar werken we de komende jaren verder aan. Afstemming met partners is nodig voor een totaalaanpak. Als we gezamenlijke bevoegdheden bundelen en optreden als één overheid werken we efficiënter en slagvaardiger.

De gemeente Gorinchem participeert daarnaast actief in regionale samenwerkingsvormen die dit IVP raken.

WE WILLEN SAMENLEVINGSGERICHT WERKEN

We vergroten de weerbaarheid en zelfredzaamheid van inwoners. Onze inwoners mogen verwachten dat we ons inzetten voor veiligheid. Maar de gemeente kan niet overal voor zorgen. Inwoners zijn zelf ook verantwoordelijk als het om veiligheid gaat.

INFORMATIE EN CONTEXT GESTUURD WERKEN

Een goede informatiepositie is belangrijk. Kwantitatief vanuit cijfers en kwalitatief vanuit signalen van partners en wijken. Door te investeren in een goede informatiepositie kunnen we eerder problemen signaleren, maatregelen gerichter inzetten, scherpe keuzes maken en tijdig bijsturen. De gemeente Gorinchem weegt niet alleen beschikbare informatie. We maken keuzes in nauwe verbinding met en geïnspireerd door onze maatschappelijke context.

JONGEREN ZIJN DE TOEKOMST VAN ONZE STAD

Er is komende jaren specifieke aandacht voor jeugd. Onze jeugd kan namelijk zowel slachtoffer als dader zijn van onveiligheid.

Randvoorwaarden

FLEXIBILITEIT IS BELANGRIJK

De actualiteit van veiligheid verschilt van dag tot dag. Veiligheidsproblematiek is onvoorspelbaar. We spelen in op actuele ontwikkelingen, lokaal, regionaal of landelijk. We benutten kansrijke initiatieven. Bij een veranderende situatie schakelen we snel met onze samenwerkingspartners.

WE KIJKEN NAAR HET VERHAAL ACHTER DE CIJFERS

Veiligheid laat zich moeilijk in cijfers uitdrukken. We kijken daarom verder dan de cijfers uit registraties en onderzoeken. We luisteren naar signalen van stadsgenoten en samenwerkingspartners en kijken naar de vertaling van de cijfers.

WE VERANTWOORDEN ZO VEEL MOGELIJK VIA DE P&C-CYCLUS

De gemeenteraad stuurt op basis van voortgang in de planning- en controlcyclus. Tussentijds verzorgen we eventueel andere, rijkere vormen van verantwoording zoals factsheets of informatiebijeenkomsten.

Voor een slagvaardige veiligheidsaanpak zijn ***voldoende financiële middelen*** onmisbaar.

Een belangrijke randvoorwaarde voor uitvoering van dit veiligheidsplan is de beschikbaarheid van voldoende politiesterkte. De gemeenteraad is al geconsulteerd in de Strategische Agenda van de politie-eenheid Rotterdam over de politiesterkte.

Veiligheidsthema's

De komende jaren ligt onze prioriteit bij vijf belangrijke thema's. Daar besteden we extra aandacht aan in beleid en uitvoering. De overige thema's vragen geen extra aandacht de komende jaren. Voor die onderwerpen behouden we het basisniveau.

De komende vier jaar focussen we ons op de onderstaande veiligheidsthema's. Per thema geven we een korte inleiding: wat verstaan we onder dit thema? Daarna komen per (sub)-thema de trends, ambities en doelstellingen.

- Onder-mijning
- Zorg & veiligheid
- Digitale veiligheid
- Veilige woon- & leefomgeving
- Beheersen veiligheids-risico's

VEILIGHEIDSTHEMA

Ondermijning

Ondermijnende criminaliteit vormt een serieuze bedreiging voor de veiligheid en integriteit van onze stad. Ondermijnende criminaliteit of ondermijning is georganiseerde misdaad met schadelijke lokale maatschappelijke effecten.

De aanpak van georganiseerde misdaad zelf is primair een taak voor de politie en het Openbaar Ministerie, maar het terugdringen en voorkomen van maatschappelijke effecten is een primaire verantwoordelijkheid van de gemeente. Beide zijn twee kanten van dezelfde medaille, en er is een breed terrein waarin bestuur en strafrechtketen intensief moeten samenwerken.

De georganiseerde criminaliteit ontwricht de samenleving door misbruik van legale structuren van de overheid. Kwetsbare inwoners zijn vaak slachtoffer van georganiseerde criminaliteit. Het is de taak van de gemeente om het criminele verdienmodel te dwarsbomen en inwoners, bedrijven en onze organisatie weerbaar te maken. Zo kiezen we voor een goede balans tussen voorkomen en bestrijden.

In de drugsproductie en drugshandel worden enorme bedragen verdiend. De belangen zijn groot. Het is een industrie die werkt met intimidatie, omkoping en excessief geweld. Nederland is één van de belangrijkste spelers in de internationale drugsindustrie. ***De handel in drugs wordt niet voor niets de motor van ondermijnende criminaliteit genoemd.***

Gorinchem heeft lokale, regionale en landelijke criminele netwerken. Drugs spelen in deze netwerken een grote rol. Door de goede logistieke ontsluiting, aanwezige infrastructuur en centrale geografische ligging is het vestigingsklimaat voor (drugs)-criminelen in Gorinchem aantrekkelijk.

We werken in de aanpak van ondermijning gebiedsgericht, fenomeengericht en signaalgericht. De komende jaren is er dan ook aandacht voor de gemeentelijke rol bij eventuele nieuwe verschijningsvormen van ondermijnende criminaliteit zoals binnen de zorgfraude en de milieucriminaliteit.

De gemeente heeft ook voortdurend aandacht voor integriteit van haar eigen handelen. Een weerbare gemeentelijke organisatie maakt dat inwoners en ondernemers op de overheid vertrouwen. Mensen die bij en met de gemeente werken, zijn door een weerbare overheid gesterkt in hun strijd tegen intimidatie en ondermijnende invloeden.

Wat doen we al?

- De politie en gemeente werken nauw samen om (georganiseerde) criminaliteit te bestrijden en tegen te gaan.
- De werknemers van de gemeente Gorinchem hebben diverse awareness-bijeenkomsten bijgewoond.
- We organiseren diverse voorlichtingsactiviteiten voor onze medewerkers, inwoners en ondernemers.
- Er is een gemeentebreed Bibob-beleid.
- We zetten in op (drugs)overlast en tegengaan van drugscriminaliteit. De burgemeester past in voorkomende gevallen de passende bevoegdheden toe.
- Concrete signalen van ondermijning pakken we integraal op, binnen RIEC-verband.
- We doen actief mee aan de lokale, disctrictelijke en regionale samenwerkingen. We denken mee over de aanpak en delen onze kennis met onze partner.

"Gelijke kansen, een eerlijke samenleving, daar hoort ook eerlijke concurrentie bij. Illegale geldstromen zorgen voor oneerlijke concurrentie wat een gezond ondernemersklimaat ondermijnt."

Michelle van der Helm,
Gebiedsofficier Zuid-Holland Zuid – Openbaar Ministerie

Veilig ondernemen

Gorinchem moet als 'allermooiste vestingstad van Nederland' ook een stad zijn waarin iedereen veilig kan ondernemen. Gorinchem heeft een levendig (kern)winkelgebied. Meer toerisme geeft ook meer mogelijkheid om kansrijk te ondernemen. Dat maakt Gorinchem ook aantrekkelijk voor eventuele malafide exploitanten. Door de komst van ondernemers met kwade bedoelingen ontstaat er een risico op verschraling van het winkel- en bedrijfsaanbod door (te) hoge concentraties van bepaalde branches en oneerlijke concurrentie ten opzichte van de bonafide ondernemers. Ze bedreigen niet alleen de legale lokale economie, maar zorgen ook voor een onveilig, niet leefbaar woon- en ondernemersklimaat.

AMBITIE
We zetten in op het tegengaan van oneerlijke concurrentie door malafide bedrijvigheid en streven naar een gezond ondernemersklimaat.

WAT WE GAAN DOEN
We onderzoeken de mogelijkheden om bestuurlijke barrières op te werpen om het verdienmodel van criminele organisaties te dwarsbomen. Daarbij overwegen we (zorgvuldig) de mogelijkheden voor het toepassen van een (aanvullende) vergunningplicht.

We zijn zichtbaar aanwezig als overheid in de stad, zowel regulier als op risicolocaties. We zetten in op normaliseren van controles bij ondernemers.

De bestuurlijke instrumenten - beleid, regelgeving en vergunningen, toezicht en handhaving – zijn actueel en worden consequent ingezet in samenwerking met partners om de speelruimte van ondermijnende criminaliteit verder verkleinen. We stimuleren lokale initiatieven voor criminaliteitspreventie en onderzoeken mogelijke publiek-private samenwerkingen om ondermijning te voorkomen. We informeren ondernemers, inwoners en instellingen over hun risico's en hoe ze moeten handelen. We zetten in op bereidheid tot melding- en aangifte.

Voorkomen van jonge aanwas

Georganiseerde misdaad heeft in diverse wijken een giftige uitwerking en een aantrekkingskracht op jongeren en jongvolwassenen. Drugscriminelen rekruteren jongeren soms al op de basisschool. Ze worden de criminaliteit in gezogen en raken hun toekomst kwijt.
We streven er naar om te voorkomen dat jonge jongens en meisjes, grote criminelen worden in een nieuwe generatie in de criminaliteit. Helaas lijken de inwoners de productie, de handel en het gebruik van drugs – en zelfs het buitensporige geweld – normaler te gaan vinden.

Jonge aanwas zijn jongeren (globaal tot 18 jaar) die door professionals worden gezien als risicogroep en zich veelal schuldig maken aan ernstige delicten. Het zijn jongeren die volgens politieregistraties aantoonbaar betrokken zijn bij georganiseerde criminaliteit of waarvan professionals vermoeden dat zij betrokken raken.

AMBITIES

In de strijd tegen ondermijning zien we ook kansen liggen bij het terugdringen van jonge aanwas, maar dit is makkelijker gezegd dan gedaan. Er is (nog) geen omvattend beeld welke jongeren precies een risico lopen. Het is (nog) onvoldoende duidelijk hoe en waarom zij 'ineens' de overstap maken naar een wereld van veel geld, maar ook van veel geweld en bedreigingen.

We streven naar een breed scala aan preventieve maatregelen. Die preventieve aanpak gaan we verbinden aan de gebruikelijke repressieve bestuurlijke middelen. We willen jongeren weerbaar maken tegen verleidingen van (ondermijnende) criminaliteit.

WAT WE GAAN DOEN

We monitoren komende jaren de trends in Gorinchem en investeren we in meer kennis bij professionals. We willen zicht krijgen op het proces. Hoe raken jongeren betrokken bij georganiseerde criminaliteit? Welke voedingsbodem is er? Welke drijfveren spelen een rol?

We leren van persoonsgerichte en systeemgerichte interventies die elders in Nederland effectief bleken. Eventueel passen we deze lokaal toe.

We verbreden het gemeentelijk risicojongeren-overleg of richten een aparte overlegvorm in. We verbinden partijen uit zorg, veiligheid en onderwijs. Zo kunnen we in een vroegtijdig stadium de eerste signalen met elkaar delen. Als dat mogelijk is acteren we op early warnings. We intensiveren de samenwerking met de scholen in Gorinchem en buitenschoolse activiteiten.

"Kwetsbare personen kunnen een gemakkelijke prooi zijn voor criminelen die hen willen ronselen voor illegale praktijken, en het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid hen hiervoor te beschermen.

Michelle van der Helm,
Gebiedsofficier Zuid-Holland Zuid – Openbaar Ministerie

Aanpak mensenhandel

Mensenhandel is het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van een persoon, met gebruik van dwang (in brede zin) en met het doel die persoon uit te buiten. Slachtoffers van mensenhandel hebben te maken met dwang, geweld en misleiding. Vaak zijn ze te bang of niet in staat om zelf aangifte te doen. Mensenhandel is lastig te herkennen. Gemeenten zijn een belangrijke samenwerkingspartner bij de aanpak van mensenhandel. We dragen bij aan de aanpak van mensenhandel door regels te stellen, locaties te controleren, aanvragen voor vergunningen te beoordelen en te voorzien in voorlichting en educatie. Daarnaast beschikken gemeenten over belangrijke informatie.

AMBITIE
We zetten in op tegengaan en verminderen van mensenhandel.

WAT WE GAAN DOEN
Om mensenhandel en uitbuiting aan te pakken en tegen te gaan, participeren we actief in de bestaande regionale samenwerking. Waarbij aandacht is voor preventie, voorlichting, creëren van awareness bij professionals en de zorg voor slachtoffers.

Lokaal hebben we eveneens doorlopend aandacht voor de problematiek en komende jaren meer nadrukkelijk voor (potentiële) uitbuiting van minderjarigen.

We zetten in op actieve signalering van mogelijke slachtoffers van mensenhandel en voeren gerichte controles uit. Slachtoffers van mensenhandel kunnen terecht bij regionaal-dekkende zorgcoördinatie. We spelen in op nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld in de eventuele nieuwe prostitutiewetgeving.

"Georganiseerde overheid tegen georganiseerde criminaliteit."

Cas Brand, plaatsvervangend Teamchef Politie basisteam Lek en Merwede

Trends & ontwikkelingen Ondermijning

- De aanpak van ondermijning vraagt om een lange adem. Ondermijning is aan verandering onderhevig.
- De georganiseerde criminaliteit verhardt en is vaker digitaal en internationaal vertakt. Vooral de illegale handel in drugs. De handel in cocaïne levert criminelen grote financiële winsten op en fungeert als motor achter tal van ondermijnende activiteiten.
- Privacywetgeving bemoeilijkt informatie-uitwisseling tussen partners, vooral rond ondermijning en overlast.
- Landelijk gezien nam het totaal aantal (gestarte of lopende) opsporingsonderzoeken naar georganiseerde drugscriminaliteit toe.
- Personen in een kwetsbare positie komen in aanraking met kwaadwillende personen die hen van illegaal inkomen kunnen voorzien. Inflatie en minder hulp voor kwetsbare mensen vergroot dat risico.
- Jongeren in Gorinchem lopen een reëel risico om verstrikt te raken in de drugscriminaliteit.
- Uit landelijk onderzoek blijkt dat de daders van mensenhandel steeds jonger worden – een derde van hen is jonger dan 23 jaar op het moment van plegen. Ook de jonge leeftijd van slachtoffers valt op.
- Ook de online wereld is van invloed op ondermijning. Daardoor lijkt het zicht op ondermijning af te nemen.

VEILIGHEIDSTHEMA

Zorg & Veiligheid

Veel vraagstukken vereisen een effectieve verbinding van zorg en veiligheid: via combinaties van interventies kan een daadwerkelijk integrale, probleemgerichte aanpak gerealiseerd worden. Daarmee kan herhaling (recidive) voorkomen worden.

De afstemming tussen zorg en veiligheid vraagt coördinatie. De gemeente Gorinchem borgt ambtelijk en bestuurlijk, in beleid en uitvoering een stevige verbinding van deze domeinen. Dat doen we onder andere samen met het Zorg- en Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid, de GGD Zuid-Holland Zuid en in het lokale netwerk. We verwachten de komende jaren een intensievere samenwerking tussen veiligheid en zorg.

Personen met onbegrepen gedrag

Omgaan met mensen met onbegrepen gedrag is een thema van de laatste jaren. Door bezuinigingen in de zorg en de omslag naar een participatie-samenleving, wonen mensen steeds langer zelfstandig met ambulante hulp. De samenleving is hier nog niet op ingesteld. De laatste jaren leidt dat tot een grote toename van meldingen over personen met onbegrepen gedrag. De meldingen raken aan onbegrepen gedrag, overlast en mensen zijn soms een gevaar voor zichzelf of hun omgeving. Het is een zeer diverse groep van mensen waarbij vaak sprake is van een combinatie van problemen.

AMBITIES

We dragen bij aan een sluitende, duurzame, regionale aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag. We zetten gericht(er) in op langdurige en complexe casuïstiek. We willen zo de overlast verminderen door personen met onbegrepen gedrag.

WAT WE GAAN DOEN

We zetten in op domein overstijgend (samen)werken, in lokaal en bovenlokaal verband. We monitoren de (trends binnen de) casuïstiek en voeren lokaal regie uit op complexe casuïstiek.

We gebruiken de crisismaatregelen uit de Wet verplichte ggz en Wet zorg en dwang adequaat.

Wat doen we al?

- Complexe casuïstiek is doorlopend opgeschaald naar de jeugdtafel of volwassentafel bij het Zorg- en Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid.
- We ondersteunen (ex-)gedetineerden bij een veilige terugkeer naar de samenleving. We hebben bijzondere aandacht voor meldingen via de informatievoorziening Bestuurlijke Informatie Justitiabelen (BIJ). We beoordelen bij iedere BIJ-melding de mogelijk risico's voor de openbare orde en veiligheid. Daar handelen we naar als er risico ontstaat op maatschappelijke onrust.
- De burgemeester past in voorkomende gevallen haar bevoegdheden toe, zoals huisverboden en crisismaatregelen.
- We nemen deel aan het Lokaal Zorg Netwerk en aan diverse (netwerk-)overleggen binnen Gorinchem.
- We zorgen voor een veilig verloop van demonstraties.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Geweld hoort nergens thuis, zeker niet in je eigen huis, waar je veilig moet zijn en je je veilig moet voelen.

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling is er nadrukkelijk één van de lange adem en krijgt komende jaren onze aandacht. Het aantal geweldsmisdrijven dat daadwerkelijk in Nederland voorkomt, is echter slechts deels bekend. Slachtoffers maken er, bijvoorbeeld door angst of schaamte, niet altijd (direct) melding van. Dat onderstreept de noodzaak om dit onderwerp aandacht te blijven geven.

AMBITIES

We dragen bij aan een sluitende, duurzame, regionale ketenaanpak voor het tegengaan huiselijk geweld en kindermishandeling.

WAT WE GAAN DOEN

We leveren een bijdrage aan de uitwerking van het Toekomstscenario Jeugd en Gezin en passen huisverboden zorgvuldig en doeltreffend toe.

We zetten in op de meldingsbereidheid van (mogelijke) slachtoffers en de directe (sociale) omgeving. Vanuit onze expertise en netwerk dragen we bij aan de (vroeg-)signalering van dit probleem. We monitoren komende jaren de trends in Gorinchem en investeren waar nodig in kennis bij professionals.

Maatschappelijk ongenoegen (sociale stabiliteit en polarisatie)

Een sociale en stabiele samenleving is bestand tegen conflicten van binnenuit en buitenaf. Het is de basis voor een leefbare en veilige stad. Onvrede en angst zijn een voedingsbodem voor scherpere tegenstellingen. Dat leidt niet alleen leidt tot scherpere (politieke) debatten, maar ook tot meer demonstraties en tegendemonstraties, intimidaties en bedreigingen. De publieke opinie is verdeeld. Dit draagt bij aan een toenemende polarisatie in de Nederlandse samenleving. Polarisatie bevordert wantrouwen. Terwijl vertrouwen juist belangrijk is voor het gevoel van veiligheid en voor het werken aan een gemeenschappelijke toekomst. Polarisatie kan een voedingsbodem zijn voor radicalisering.

AMBITIES

We vergroten de signalerings- en interventiepositie in onze stad waar het gaat om polarisatie en radicalisering.

WAT WE GAAN DOEN

We hebben aandacht voor deskundigheidsbevordering van (eerstelijns) professionals en investeren in onze netwerken. Dit netwerk speelt een cruciale rol bij oplopende spanningen en signalen van radicalisering.

We verbreden de aanpak van radicalisering. Dit betekent aandacht voor verschillende vormen van extremisme, radicalisering en verdergaande polarisering. Elke melding onderzoeken we zorgvuldig.

Trends & ontwikkelingen Zorg & Veiligheid

- Het snijvlak van zorg en veiligheid is continue in beweging, landelijk, regionaal en lokaal.
- 5,5 procent van de volwassenen zegt de afgelopen vijf jaar minstens één keer slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld.
- Het aantal meldingen van personen met onbegrepen gedrag stijgt en mensen in deze doelgroep veroorzaken bovengemiddeld vaak overlast en veiligheidsproblemen of zijn zelf het slachtoffer van misbruik en criminaliteit.
- Problemen rondom huiselijk geweld en verward gedrag nemen de komende jaren toe.
- De inzet van een ketensamenwerking door een meer persoonsgerichte aanpak.
- Er zijn op dit moment geen concrete aanwijzingen dat geradicaliseerde personen een aanslag voorbereiden. Wel zijn er in Nederland personen en groepen die radicaliseren of geradicaliseerd zijn. Een terroristische aanslag in Nederland blijft voorstelbaar.
- In voorgaande jaren was er aandacht voor islamitische radicalisering en jihadisme. Nieuwe vormen van extremisme zoals links-extremisme, rechtsextremisme en milieu-extremisme zijn in opkomst. Daarnaast kan geloof in complottheorieën binnen het radicale anti-overheidsprotest aanleiding geven tot extremistisch handelen.

VEILIGHEIDSTHEMA

Digitale Veiligheid

De toenemende digitalisering en gebruik van internet beïnvloeden de openbare orde en veiligheid. Steeds meer onderwerpen op het gebied van veiligheid hebben een digitale component. De digitale en fysieke wereld zijn onlosmakelijk en voortdurend met elkaar verbonden.

Er is een verschuiving van offline criminaliteit naar online criminaliteit. Iedereen heeft invloed op digitale veiligheid. Iedereen die internet gebruikt kan slachtoffer worden van cybercriminelen.

Onze aandacht gaat naar digitale veiligheid van inwoners en ondernemers. We proberen in te spelen op de razendsnelle innovaties binnen dit thema.

Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercriminaliteit

Digitale criminaliteit kent twee vormen, cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit. Gedigitaliseerde criminaliteit is via de digitale weg strafbare feiten plegen. De ICT-structuur zelf is hier niet het doelwit. Voorbeelden hiervan zijn: internetoplichting, diefstal van persoonsgegevens, afpersing, phishing en sextortion. Bij cybercriminaliteit zijn de ICT-structuren middel en doelwit. Bijvoorbeeld: virussen en malware verspreiden, data vernielen, DDos-aanvallen.

AMBITIES

We hebben zicht op de aard, omvang en trends binnen de digitale criminaliteit. We zetten in op het vergroten digitale weerbaarheid van inwoners en ondernemers. We zetten in op het bevorderen van de meldingsbereidheid en aangiftebereidheid.

WAT WE GAAN DOEN

We spreken regelmatig met onze partners over de aard, omvang en trends van digitale criminaliteit.

Door middel doelgroepgerichte preventiecampagnes vergroten wij de digitale weerbaarheid op de digitale criminaliteit.

We investeren in kennis (ambtelijk en bestuurlijk, intern en extern), blijvende awareness, bewustwording en handelingsperspectief.

We versterken de samenwerking met regionale en lokale partners en gebruiken van de expertise van de partners.

We hebben (ook) aandacht voor het ontwikkelen (repressieve) interventies

Er is veel aandacht voor online aangejaagde ordeverstoringen. Bij een beperkte informatiepositie over sociale onrust onder burgers kunnen gemeenten en politie worden geconfronteerd met ordeverstoringen die online beginnen of online versterkt worden. We zorgen in voorkomende gevallen voor een juiste uitwisseling van online signalen met partners en maken duidelijke afspraken over procedures en rolverdeling, offline én online.

We sluiten aan bij kansrijke initiatieven elders in het land die gericht zijn op een mogelijke daderinterventie.

"Gemeenten hebben een belangrijke rol om te voorkomen dat inwoners, bedrijven, voorzieningen én de gemeente zelf, slachtoffer worden van cybercriminaliteit."

Astrid de Jong,
Hoofd Veiligheidsalliantie Rotterdam

Trends & ontwikkelingen Digitale Veiligheid

- De digitalisering neemt in snel tempo toe. Burgers, ondernemers en de overheid worden afhankelijker van digitale systemen. Dat zal zowel de criminaliteit als de veiligheidsaanpak qua vorm en inhoud doen veranderen.
- Het aantal aangiften van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit is enorm toegenomen.
- Het is een zoektocht naar de bevoegdheden van de burgemeester of het college, denk daarbij bijvoorbeeld aan het eerste online gebiedsverbod.
- Online grensoverschrijdend gedrag neemt toe en sociale media verlagen de drempel voor crimineel gedrag. Daarbij komt dat er slechts beperkt zicht op digitale criminaliteit door jongeren.

VEILIGHEIDSTHEMA

Veilige woon- en leefomgeving

De veiligheid en de leefbaarheid van de alledaagse woonomgeving wordt aangetast door verschillende factoren. De gemeente is zichtbaar en met de juiste expertise aanwezig in de wijken.

Zo geven we invulling aan wijkgericht werken. Vaak gaat het om de meer reguliere taakstelling. Ook deze items, zoals de preventie van high impact crimes, krijgen onverminderd aandacht. Ze werken sterk door in de veiligheidsbeleving van inwoners. Vaak gaat het om onze reguliere taakstelling.

Hotspots overlast

Overlast tegengaan werd de afgelopen jaren een steeds belangrijkere taak voor de gemeente. Overlast in diverse verschijningsvormen heeft negatieve gevolgen voor het woon- en leefklimaat. Zeker aanhoudende overlast is een ernstige bedreiging voor het woongenot en gevoel van veiligheid van bewoners.

AMBITIES

We dragen samen met onze partners bij aan het veiligheidsgevoel van inwoners van Gorinchem. Zo voelen zij zich veilig(er) in hun woon- en leefomgeving. We zetten in op terugdringen van (jeugd) overlast.

WAT WE GAAN DOEN

We brengen de hotspots in kaart. We investeren in vraagstukken rondom overlast door jeugd om zo ongewenst, overlast gevend, problematisch gedrag 'duurzaam' te verminderen. De nadruk ligt op vroegtijdig signaleren en ingrijpen.

De bestuurlijke instrumenten – beleid, regelgeving en vergunningen, toezicht en handhaving – zijn actueel. We zetten ze consequent in om overlast te verminderen, samen met partners. We versterken de samenwerking tussen gemeenten, woningcorporaties, politie en buurtbewoners.

Wat doen we al?

- We werken met onze samenwerkingspartners wijkgericht aan een veiligere woon- en leefomgeving.
- We zetten in op het tegengaan van vermogens- en geweldscriminaliteit.
- We passen de beleidsregels woonoverlast toe of leggen tijdelijke gebiedsontzeggingen op aan overlastgevende personen.
- Onze boa's hebben extra aandacht voor hotspots (overlast) in Gorinchem.
- We zetten mobiel cameratoezicht op locaties waar de openbare orde veelvuldig wordt verstoord.
- Gorinchem heeft een aantal alcoholverbodsgebieden om overlastgebruik terug te dringen.

Doorontwikkeling toezicht

De inzet van toezichthouders en boa's is zeer divers. Zij zorgen voor naleving van wetten en regels. Vanuit gastheerschap maken ze contact met bewoners en bezoekers van Gorinchem. Het boa-bestel is continu in ontwikkeling en sterk beïnvloed door maatschappelijke en landelijke ontwikkelingen.

De gemeente Gorinchem zet daarnaast cameratoezicht in om de veiligheid in de openbare ruimte te handhaven. We maken een afweging over effectiviteit, noodzakelijkheid en evenredigheid. Veiligheidscamera's zijn een sluitstuk om de balans in wijken te waarborgen.

AMBITIES

We zetten in op het verder professionaliseren van onze toezichthouders en boa's. Onze toezichthouders en boa's zijn goed getraind en uitgerust met voldoende bevoegdheden en de juiste middelen. Met mobiele veiligheidscamera's spelen we snel(ler) en flexibel(er) in op actuele problematiek.

WAT WE GAAN DOEN

We versterken en borgen de samenwerking met de politie op lokaal niveau. We geven de wijkgerichte inzet verder vorm door actieve en (zichtbare) inzet van wijkboa's in de buitenruimte.

Wij versterken de rol van de handhavers door te investeren in (awareness-)trainingen op de diverse veiligheidsthema's. We wegen voortdurend af waar veiligheidscamera's nodig zijn, met oog voor de privacy van inwoners.

We onderzoeken indien nodig een verdere uitbreiding van (mobiel) cameratoezicht bij actuele problemen in de openbare orde en veiligheid.

Trends & ontwikkelingen
Veilige woon- en leefomgeving

- Verharding van de samenleving.
- Er is een toename van protesten tegen de overheid en conflicten tussen groepen inwoners.
- Een overspannen woningmarkt en de hoge inflatie kunnen als trigger fungeren voor een toenemende maatschappelijke onrust.
- Boa's professionaliseren en worden ook voor de preventie steeds belangrijker.
- Het aantal gevallen van vermogenscriminaliteit in Gorinchem daalt.

VEILIGHEIDSTHEMA

Beheersen van veiligheidsrisico's

De toerisme- en evenementensector draagt veel bij aan de levendigheid en vitaliteit van Gorinchem. Dit heeft grote betekenis voor de gemeenten en hun inwoners, zowel sociaal als economisch, maar deze kwaliteiten brengen ook veiligheidsrisico's met zich mee voor de openbare orde, fysieke veiligheid zoals brandveiligheid en overlast door middelengebruik.

Horeca, evenementen en veilig uitgaan

Horeca en evenementen hebben een meerwaarde voor de uitstraling en aantrekkelijkheid van Gorinchem. De huidige positieve ontwikkelingen als allermooiste vestingstad, juichen we als stad toe en tegelijkertijd brengen ze ook nieuwe uitdagingen met zich mee. De horeca draagt bij een levendige binnenstad en gedurende het gehele jaar vinden er evenementen plaats. Beide bieden de gelegenheid elkaar te ontmoeten, maar leggen tegelijkertijd extra druk op het woon- en leefklimaat. Dit vraagt om heldere keuzes bij het beoordelen van aanvragen voor nieuwe horecagelegenheden en evenementen. Daarbij is veiligheid uiteraard een belangrijke voorwaarde voor een succesvol verloop. Uitgangspunt voor de gemeente Gorinchem is het vertrouwen in de ondernemer en organisator, mits alle wetten, regels, voorwaarden en noodzakelijke veiligheidsvoorzorgsmaatregelen zijn geborgd.

AMBITIES

Afgestemd met (horeca-)ondernemers zorgen we voor een veilig uitgaansklimaat. Afgestemd met organisatoren zorgen we voor een veilig verloop van evenementen in Gorinchem.

Wat doen we al?

- We maken bij (vergunningsaanvragen) gedegen afwegingen en overleggen met de aanvrager(s).
- We dragen vanuit onze rol bij aan het Beleidsplan 2022 – 2025 van de Veiligheidsregio.
- De gemeentelijke crisisorganisatie houden we up-to-date. Bij een incident treden we adequaat op, samen met regionale partners en hulpdiensten.
- We hebben goed contact met de risico-bedrijven BRZO en zetten in op de samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam bij toezicht in de zeehavens van Gorinchem.

WAT WE GAAN DOEN

De gemeente zorgt dat beleid, regelgeving, toezicht en handhaving op peil zijn en blijven. De kern staat in actueel integraal horeca- en evenementenbeleid. Daarin staan veel van de vereiste randvoorwaarden, onder meer op het vlak van capaciteit. Er is regulier overleg tussen de gemeente, de politie en Koninklijke Horeca Nederland afdeling Gorinchem.

We evalueren jaarlijkse en grote terugkerende evenementen.
Organisatoren van evenementen ervaren dat er steeds meer van hen gevraagd wordt door toegenomen regelgeving en verhoogde veiligheidseisen. Organisatoren en ondernemers zijn zelf verantwoordelijkheid voor de veiligheid van voorzieningen en aanbod. We ondersteunen (toekomstige) organisatoren van evenementen bij de toepassing van de regelgeving door voorlichting en een heldere aanvraagprocedure.

“Crisisbeheersing is van ons allemaal. Belangrijk dat de hulpdiensten en gemeenten zich hier verder in bekwamen, zeker met het oog op de nieuwe, langdurige crisistypen. Daarbij is de inzet van inwoners en bedrijven van onschatbare waarde, die we nog veel beter kunnen benutten.”

Job Kramer,
Afdelingshoofd Risico- en Crisisbeheersing, Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Crisisbeheersing

Samen met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid voeren we taken uit op het gebied van rampen- en incidentbestrijding, crisisbeheersing en risicobeheersing. We werken samen aan een veilig en gezonde woonomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

AMBITIES

We stimuleren risicobewustzijn (awareness), naleefgedrag en zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers.
We zijn en blijven in lokaal en regionaal verband voorbereid op nieuwe ontwikkelingen, rampen, crisissituaties en incidenten.

WAT WE GAAN DOEN

We haken aan bij initiatieven van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, die investeren in bewustwording en zelfredzaamheid van de (eigen) veiligheid van inwoners.

We blijven investeren in de gemeentelijke crisisorganisatie om deze op orde te houden.

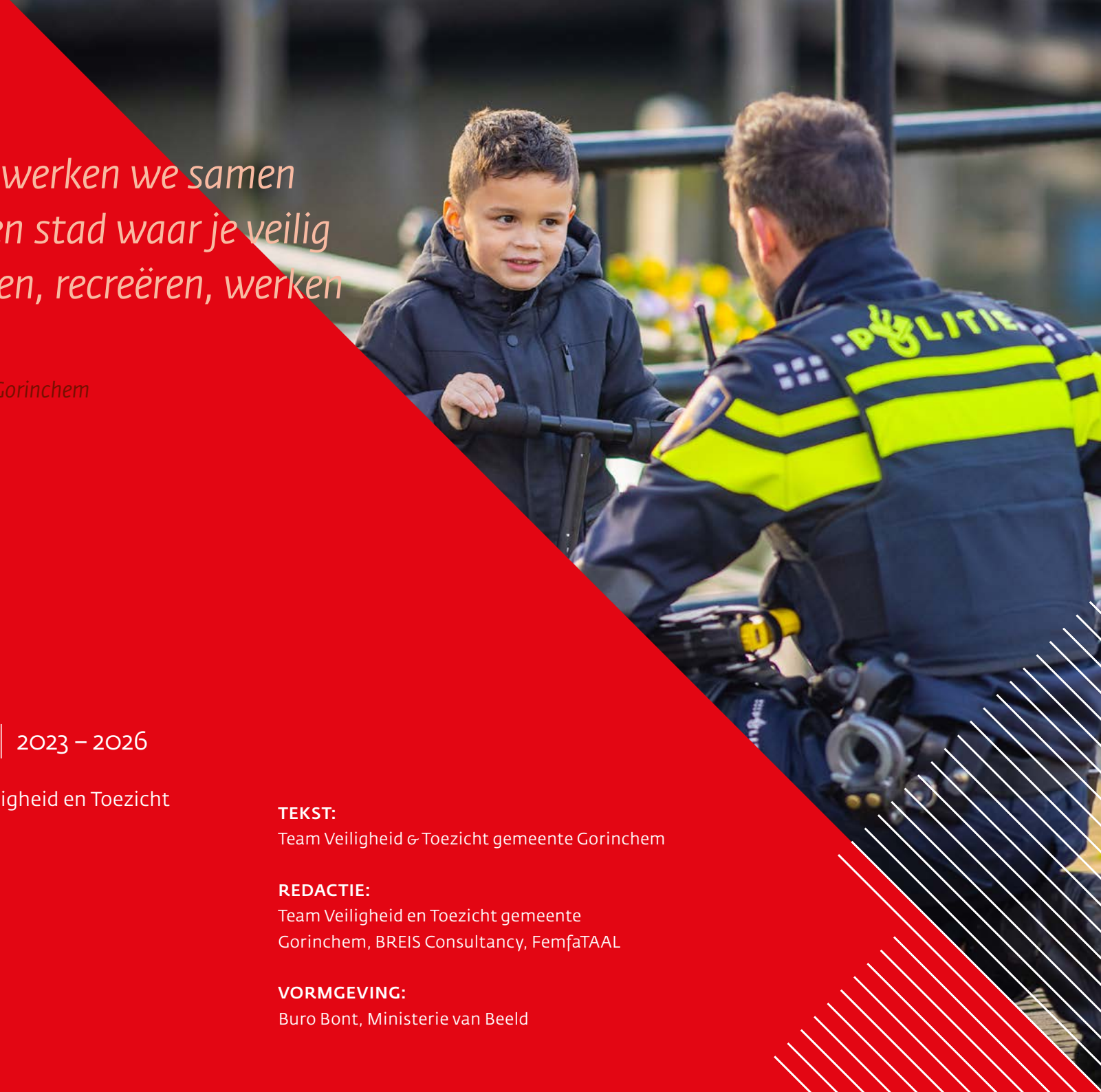
Trends & ontwikkelingen Beheersen van veiligheidsrisico's

- In 2021 werd Gorinchem de allermooiste vestingstad van Nederland. Dit kan leiden tot meer toerisme en bedrijvigheid in Gorinchem.
- Er komt komende jaren meer focus op (het vergroten van) de zelfredzaamheid van burgers.
- De afgelopen jaren kreeg de overheid niet alleen te maken met zogenaamde 'flitsrampen', maar ook crises van lange duur zoals tijdens Corona.
- Gorinchem wil groeien. Groei en verdichting van de stad vergroten de risico's op fysieke rampen en crises.
- Meer digitalisering van de samenleving is van invloed op de (risico's op en verloop van) rampen en crises.

“Met onze partners werken we samen voor Gorinchem: een stad waar je veilig kunt opgroeien, leren, recreëren, werken en ondernemen.”

Puck Fillekes, directeur gemeente Gorinchem

Colofon

Integraal Veiligheidsplan | 2023 – 2026

Gemeente Gorinchem – Team Veiligheid en Toezicht
Stadhuisplein 1
4205 AZ Gorinchem

www.gorinchem.nl/veiligheid
oov@gorinchem.nl

Uitgave januari 2023

TEKST:
Team Veiligheid & Toezicht gemeente Gorinchem

REDACTIE:
Team Veiligheid en Toezicht gemeente Gorinchem, BREIS Consultancy, FemfaTAAL

VORMGEVING:
Buro Bont, Ministerie van Beeld